

Begroting 2019 - eerste termijn

De kop is eraf. De eerste begroting van de raadsperiode 2018-2022 is klaar. Een fris beknopt en helder document. Complimenten voor alle samenstellers. Onze begroting wordt steeds concreter en specifiek. Geen herhaling van zetten of vulling van papier, maar toegespitst om concrete doelen en acties. Voor Roerstreek Lokaal zitten we zo op de goede weg. Het geeft ons een handvat te sturen op de beoogde resultaten.

Sowieso zijn wij tevreden over de inhoud van de begroting 2019. In grote lijnen komen onze accenten van de Kadernota en verkiezingsprogramma terug in de plannen voor de komende jaren. Maar ook, de programma's hangen met elkaar samen. Alle onderwerpen grijpen steeds meer op elkaar in. De begroting is minder verkokerd en integraal. Bravo.

Ondanks onze tevredenheid willen wij toch een aantal punten specifiek aanhalen. Het mag, nee het moet soms ambitieuzer. Soms moet het roer volledig om, wil Roerdalen een toekomstbestendige gemeenschap zijn. Leefbaarheid is ongrijpbaar, maar is in feite de ongrijpbare samenhang tussen wonen, veiligheid, zorg, levensgeluk en voor sommigen het verenigingsleven. Het raakt elke inwoner van Roerdalen, waarbij wij, zowel raad als college, de balans moeten zien te vinden en soms moeilijke keuzes moeten maken.

In ons verhaal blijft de inwoner centraal staan. We willen graag werken aan een gemeente die investeert in burgers en burgerinitiatieven. Dit kan alleen door goed te luisteren en zo in contact met elkaar te blijven. Met duidelijke spelregels kunnen we samen nog meer bereiken. Deze aanbeveling uit het rekenkamerrapport staat nog open. Wij kijken dan ook uit wat deze discussie tussen raad, college en inwoners binnenkort oplevert.

Van initiatief nemen is het maar een kleine stap naar verantwoordelijkheid nemen en dragen. In het verenigingsleven gebeurt dit volop. Wij willen graag de ingezette koers van de laatste paar jaren voortzetten. Door subsidies te koppelen aan inspanningen worden meerdere doelen bereikt. Verenigingen treden meer uit hun schulp, krijgen podium en komen met elkaar in gesprek en nader tot elkaar. Dit alles is alleen mogelijk door de tomeloze inzet van vele vrijwilligers. Het is hard werken en knokken jouw vereniging of club draaiende te houden. Er gelden geen kantoortijden, maar mensen gaan er vaak van uit het wel even geregeld wordt. Wij spreken in elk geval onze gemeente waardering voor al deze vrijwilligers uit. Ook de gemeente moet hier oog voor blijven houden en haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Inwoners en verenigingen nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid en willen best meedenken. Ze zijn vaak onze partner.

1. Veiligheid

Daar waar je je ontspanning en geluk uit een vereniging of club kunt halen geldt dat niet voor het gevoel van veiligheid. Niets is zo subjectief als het gevoel van (on)veiligheid. De cijfers laten zien dat in Roerdalen het gevoel van veiligheid met 5% is afgenomen. Wil de gemeente doeltreffend een verbetering op gebied van (gevoel van) veiligheid maken, dan moeten we ook weten wat dat gevoel veroorzaakt.

Wij pleiten ervoor dat het hier écht om het verhaal van onze inwoners gaat. Luister, en probeer in gesprek met de burgers de subjectieve veiligheid in beeld te krijgen. Pas dan weten waar we op moeten inzetten. Voor Roerstreek Lokaal bestaat er geen kant en klare oplossing voor de hele gemeente. Dit kan betekenen dat oplossen van problemen in Melick een hele andere aanpak vraagt, dan in bijvoorbeeld Posterholt. En wellicht is het op wijkniveau in datzelfde dorp wel anders.

Bij de diverse actiepunten vraagt Roerstreek Lokaal: hoe pakt de gemeente dit (zichtbaar) op? Als we een BOA zichtbaar willen maken, doet hij dit in uniform? En wanneer is hij/zij in het dorp?

Nogmaals, we willen benadrukken dat een gevoel van 100% veiligheid wellicht nooit gehaald wordt. Het is een gevoel. Een gevoel dat vaak in kleine dingen kan zitten. Maar ook serieus genomen voelen als een inwoner klaagt of een vraag heeft. Waak ervoor dat hij niet van het kastje naar de muur gestuurd wordt tussen gemeente en politie. Is er bij de politie, naast de landelijke speerpunten, nog wel ruimte voor lokale inbreng? En discussieer dus met de politie uit wie voor welke taak de verantwoordelijkheid heeft. Zo komt niet het proces, maar de inwoner centraal te staan.

2. Wonen

De woningmarkt loopt op dit moment weer als een malle. De uitvoer van diverse nieuwbouwprojecten komt ineens in een stoomversnelling terecht en sommige huizen staan nauwelijks te koop of ze zijn alweer verkocht. Dit neemt niet weg dat dit niet voor alle huizen geldt. De bekende doelgroepen komen in Roerdalen slecht aan een woning. Voor een starter is het bijna onbegonnen werk, net als voor ouderen die een ander soort huis zoeken. Dit roept de vraag op of het mogelijk is de starterslening te verhogen of verlengen.

We kijken dan uit naar de resultaten van het woningbehoefte onderzoek en de structuurvisie Wonen die nog opgesteld moet worden. Roerstreek Lokaal pleit niet alleen voor een plek voor de eerdergenoemde doelgroepen, ook arbeidsmigranten letterlijk een plek te geven. Wil Midden Limburg de economische groei mogelijk kunnen maken, zijn handjes nodig. Handjes die er nu niet zijn en uit het buitenland komen. Dit moet dus regionaal opgepakt worden.

Eigenlijk vragen wij dat de structuurvisie Wonen radicaal op de schop gaat. Wil ons woonaanbod in een steeds onzekere wordende toekomst blijven voldoen moet het anders. De oplossing is niet wéér een wijk aan het dorp plakken. Moeten huizen nog wel voor 50 jaar gebouwd worden, kan dat niet korter? Weten we wel duidelijk wat jongeren en ouderen precies willen? Hoe zorgen we van meet af aan van levensloopbestendige huizen en hoe vormen we bestaande huizen om? Kan in de gemeente niet collectief gebouwd worden? Beste college, hoe neemt u deze aandachtspunten mee in de nieuwe structuurvisie?

We geven graag mee dat een eventuele klankbordgroep niet alleen uit raads- en commissieleden moet bestaan, maar vooral ook samen met inwoners een nieuwe structuurvisie tot stand moet komen.

3. Duurzaamheid

Duurzaamheid. Geen enkele Nederlandse gemeente ontkomt meer aan dit thema. Niet zo vreemd dat het ook breed terugkomt in onze begroting. We willen aanhalen dat het begrip 'duurzaam' op meerdere manieren uit te leggen is. Het helpt echt als Roerdalen uitschrijft wat duurzaamheid voor onze gemeente concreet betekent en welke spelregels alle beleidsterreinen hiervoor meekrijgen. Wat te doen bij een nieuw (te bouwen) woonplan, waar in het kader van duurzaamheid zonnepanelen op het dak komen, maar rond deze woningen heel hoge bomen staan. En heeft dit ook consequenties of huizen onder een bepaalde hoek t.o.v. de zon moeten komen? Een combi van ruimtelijke inrichting en duurzaamheidsontwikkelingen, met soms tegenstrijdige belangen. Kunt u bevestigen dat dit ook onderdeel is van het genoemde Actieplan Duurzaamheid?

Roerstreek Lokaal gaat uit van het principe 'Goed voorbeeld doet volgen'. Dus als de gemeente niet ook zelf begint, dan is het makkelijk zeggen '*die doon zelf toch ouch nieks*'. Start liefst morgen al met bijvoorbeeld zonnepanelen op het gemeentehuis, vergader volledig papierloos, scheid afval, uitrol ledverlichting versnellen, enzovoorts. We vragen ons af of de Essentgelden niet voor eenzelfde structurele investering ingezet kunnen worden. Maar weten we zelf ook hoeveel energie de eigen organisatie verbruikt?

Voor de energietransitie vraagt het Rijk de komende jaren veel van de Nederlanders en dus ook van onze inwoners. Voor iemand met een goedgevulde beurs is het relatief eenvoudig duurzaamheidsmaatregelen te treffen, die ook nog eens financiële winst opleveren. Voor het gros van de bevolking geldt dit niet. Een investering is vaak fors, die simpelweg niet betaald kan worden. We maken ons dan ook ernstig zorgen dat dit de kloof tussen rijk en arm niet alleen groter maakt. En dit is niet alleen een probleem in Roerdalen, het speelt in alle gemeentes. Op Roerdalens niveau kunnen we wellicht een bescheiden begin te maken door bijvoorbeeld een (light) EPA-onderzoek voor burgers of verenigings(gebouwen) te faciliteren of financieren. Zo kunnen ook zij ook investeren in duurzaamheid.

De leefomgeving, zoals genoemd in programma 6, gaat over het hier en nu en de dagdagelijkse problemen. We willen u toch vragen, langzaam na te gaan denken over de effecten van klimaatverandering. Hoe moeten we onze openbare ruimte inrichten om de risico's van over pakweg 15 jaar aan te kunnen?

Net als bij het Wonen zal ook bij de Afvalnota het roer volledig om moeten. We gaan simpelweg de doelstellingen van 2020 niet halen. We blijven te veel kilo's afval produceren, en zeker het aandeel restafval blijft hoog. U schrijft in te zetten op bewustwording rondom afval. Wij geloven niet dat dit veel zoden aan de dijk zet als het meer van hetzelfde is. Het foldertje van Maasland zal bij veel huishoudens al bij het oud papier terechtgekomen zijn. Ondanks vele dure campagnes (van het Rijk) schiet het met afvalreductie en -scheiding nog onvoldoende op. Gooi het over een andere boeg. Start bijvoorbeeld een 100-100-100! 100 huishoudens 100 dagen 100% afvalvrij. Maar ga niet het wiel van de afvalnota niet opnieuw uitvinden. Er zijn vast andere gemeentes ons voorgedaan.

4. Zorg

In ons verhaal staat nog steeds de mens centraal. We hebben een verantwoordelijkheid voor iedereen van jong tot oud. Het doet pijn te moeten constateren dat in Roerdalen nog steeds inwoners afhankelijk zijn van een voedselpakket. Kennelijk is er anno 2018 nog een kloof tussen mensen die het goed gaat, en mensen die de aansluiting missen. Een kloof die groeit. Gaat het je voor de wind, dan zijn er legio middelen je toekomst te versterken. Zit het tegen, dan is het in deze geïndividualiseerde maatschappij steeds harder boksen. Roerstreek Lokaal! vraagt zich af of het niet beter is mensen die bij de voedselbank lopen persoonlijk te begeleiden bijvoorbeeld door vrijwilligers die sociaal en financieel onderlegd zijn.

Als we deze begroting lezen, blijft de vraag hangen: wat is nu de visie van Roerdalen op zorg? Wat willen we nu bereiken met zorg en ondersteuning die we bieden? We hebben dit in eerdere begrotingen en kadernota's ook al aangehaald, maar het beleid voelt soms te ad hoc. Het klinkt als een goed initiatief, maar veel belangrijker is de vraag te beantwoorden wat we met al die middelen willen bereiken. We hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in het sociaal wijkteam, positieve gezondheid, gezonde leefstijl en jeugd. En nu hebben we wederom meer geld nodig voor het wijkteam en de orthopedagoog. Voor ons moet er in 2019 meer lijn komen in de activiteiten binnen dit programma; waar eindigt het anders? We zijn op zoek naar concrete resultaten en samenhang. Eerst een fatsoenlijke evaluatie alvorens uitbreiding van een initiatief.

En zorg is ook zorg voor anderen. Zorg voor statushouders is niet eenvoudig. We hebben de taak deze mensen goed te begeleiden. En het moeilijkste thema is wellicht de verborgen eenzaamheid. Een groeiend financieel en sociaal probleem, ook in Roerdalen. Wie let nog op wie? Wie trekt er aan de bel als de buurvrouw al wekenlang niet meer buiten is geweest? Essentieel is te beginnen met bewustwording. Roerstreek Lokaal vindt het belangrijk dat dit in een zorgvisie uitgewerkt wordt met beknopt uitvoeringsprogramma.

Werk in de zorgvisie uit Wat we willen doen, en vervolgens Hoe. Wij hebben geen behoefte aan ellenlange beleidsnota's en notities. Een paar pagina's volstaat als het ware. Onze zorgen rond de financieel beheersbaarheid van de jeugdzorg in Roerdalen hebben we al vaker geuit. Maar ook onze accountant geeft aan dat de gemeente veel meer visie moet hebben en de regie moet pakken. Wij zien dat komend jaar graag terug over de gehele zorgportefeuille.

De kas die klopt

Een sluitende begroting is voor Roerstreek Lokaal essentieel voor een toekomstbestendig Roerdalen. Voor de toekomst wordt een gunstiger beeld geschetst. Dit is natuurlijk goed nieuws, maar geen reden om achterover te leunen. Zeker met de jaarlijkse bijdrage vanuit het Rijk die wisselend kan uitvallen. Ook hebben wij zorgen over onze jeugd, en met name de gevraagde zorgbehoefte. De kunst blijft de komende jaren dit dossier compleet te gaan beheersen, ondanks de gunstigere vooruitzichten. Wellicht hoort dit op Midden Limburgse schaal opgepakt te worden.

Afsluiting

Roerstreek Lokaal! onderschrijft deze begroting. Deze begroting straalt vertrouwen, vooruitkijken, positief denken, de mens centraal en respect uit voor zaken die al gedaan worden. Ons verhaal is grotendeels uw verhaal. College, ga hiermee aan de slag. Blijf positief denken. Heb respect voor ons niet te becijferen kapitaalgoed, de mens: de vrijwilliger, onze inwoner in al zijn gradaties. Denk met ze mee en creëer mogelijkheden. Dit is nog steeds in onze ogen de juiste manier om resultaat te kunnen bereiken.